

Ogólny opis charakteru i ryzyka instrumentów finansowych

1. Podstawowe informacje:

Fundusz inwestycyjny otwarty jest osobą prawną działającą na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. 2004 nr 146 poz. 1546 ze zm.). Pełni rolę inwestora zbiorowego, który inwestuje środki Klientów we wspólnym interesie i na wspólny rachunek w myśl zasad zapisanych w prospekcie informacyjnym funduszu oraz jego statucie.

Wpłacając określoną kwotę pieniężną do funduszu inwestycyjnego, Klient nabywa jednostki uczestnictwa. Jednostki uczestnictwa odzwierciedlają proporcjonalny udział Klienta w zgromadzonym majątku funduszu. Wpłata do funduszu inwestycyjnego dokonuje się w formie pieniężnej.

Klient w każdej chwili może żądać odkupienia jednostek uczestnictwa przez fundusz i wypłacić żadaną kwotę. Następuje to w drodze złożenia zlecenia odkupienia jednostek uczestnictwa.

Fundusz inwestycyjny stanowi masę majątkową, która należy do jego uczestników (tj. Klientów, którzy nabyli jednostki uczestnictwa w funduszu). W związku z tym, że posiada on osobowość prawną, w przypadku upadku banku przechowującego aktywa funduszu (depozytariusza), majątek funduszu nie wchodzi w skład masy upadłościowej takiego banku.

Dzięki swojej konstrukcji fundusz inwestycyjny to forma inwestowania m.in. dla osób, które:

- a) szukają i oczekują wyższych zysków niż te oferowane przez depozyty bankowe,
- b) chcą skorzystać z wiedzy i doświadczenia profesjonalnych zarządzających,
- c) akceptują adekwatny poziom ryzyka w stosunku do oczekiwanych zysków.

2. Rodzaje funduszy:

Fundusz Inwestycyjny Otwarty (FIO) charakteryzuje się ustaloną częstotliwością (najczęściej każdego dnia roboczego) emisji jednostek uczestnictwa. Klient ma możliwość nabycia jednostek uczestnictwa bez ograniczeń każdego dnia roboczego. Wycena jednostek uczestnictwa jest dokonywana codziennie (chyba, że statut funduszu przewiduje inną możliwość). FIO może wyemitować nieograniczoną ilość jednostek uczestnictwa oraz jest zobowiązany do ich odkupienia na każde żądanie Klienta.

Fundusz Inwestycyjny Otwarty krajowy posiada siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Fundusz Inwestycyjny Otwarty zagraniczny posiada siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Tytuły uczestnictwa takiego funduszu Klienci mogą nabywać po złożeniu przez fundusz notyfikacji w Komisji Nadzoru Finansowego.

Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty (SFIO) charakteryzuje się stosowaniem polityki inwestycyjnej bardziej liberalnej niż w przypadku Funduszu Inwestycyjnego Otwartego. Udział papierów jednej spółki w aktywach Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego może być większy, przy spełnieniu dodatkowych warunków może on także inwestować w aktywa niedostępne dla FIO. SFIO może również ograniczyć w statucie krąg podmiotów, które mogą być jego uczestnikami.

3. Kategorie funduszy inwestycyjnych otwartych:

Podstawowym kryterium podziału funduszy inwestycyjnych jest spektrum instrumentów finansowych, o które oparta jest polityka inwestycyjna funduszu. Najczęściej spotykane kategorie funduszy to:

- a) **fundusze gotówkowe i pieniężne** – inwestują w krótkoterminowe instrumenty dłużne (bony skarbowe, obligacje, depozyty), dążąc do osiągnięcia dochodu zbliżonego do dochodu z depozytu bankowego przy możliwie niskim ryzyku, Przeznaczone dla Klientów, którzy planują inwestycje na krótki okres,
- b) **fundusze dłużne** – pozyskane od inwestorów środki lokują w dług w postaci obligacji. W zależności od emitenta fundusz narażony jest na różne ryzyka. Można wyróżnić trzy typy podmiotów, które emitują obligacje: Skarb Państwa, samorządy oraz korporacje/przedsiębiorstwa. Stąd inwestowanie w obligacje skarbowe bądź obligacje korporacyjne wiąże się z różnym poziomem ryzyka. Obligacje skarbowe charakteryzują się większą stabilnością niż obligacje korporacyjne, które są bardziej podatne na zmienność rynku. Natomiast inwestowanie w obligacje skarbowe i korporacyjne łączy ryzyko stopy procentowej. Z modelu wyceny tych instrumentów wynika, że wartość instrumentu rośnie, gdy stopy procentowe spadają i odwrotnie. Dlatego wyróżnić można fundusze dłużne:
  - **papierów skarbowych,**
  - **papierów korporacyjnych (przedsiębiorstw),**
- a) **fundusze mieszane** – prowadzą politykę inwestycyjną opartą na lokowaniu w więcej niż jedną klasę aktywów. Wyróżniamy fundusze mieszane:
  - **stabilnego wzrostu** – charakteryzują się mniejszym udziałem akcji (ok. 20-40%). Przeznaczone są dla osób poszukujących dywersyfikacji pomiędzy rynkiem obligacji i akcji,
  - **zrównoważone** – charakteryzują się przeważającym udziałem akcji w strukturze aktywów funduszu (ok. 40-75%). Przeznaczone są dla osób akceptujących wyższe ryzyko inwestycyjne oraz oczekujących zwrotu znacznie powyżej lokat bankowych,
  - **aktywnej alokacji/absolutnej stopy zwrotu** – dają zarządzającemu funduszem dowolność w budowaniu struktury portfela, a ich celem jest osiąganie dodatniej stopy zwrotu w każdych warunkach rynkowych.
- b) **fundusze akcyjne** – większość pozyskanych środków lokują w akcje spółek notowanych na giełdzie. W swoich statutach mają zapisany minimalny udział akcji w portfelu. Charakteryzują się wysokim ryzykiem, z którym związany jest możliwy potencjał zarobku. Fundusze te należą do najzyskowniejszych, ale także najbardziej ryzykownych otwartych funduszy inwestycyjnych,
- c) **fundusze sektorowe/specjalistyczne** – do tej grupy należą fundusze, które inwestują w surowce lub instrumenty odwzorowujące zachowanie cen surowców, a także fundusze koncentrujące się na akcjach spółek z konkretnej branży.

4. Podmioty obsługujące:

- a) **Dystrybutor** – podmiot, który pośredniczy w nabywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, przyjmując zlecenia oraz pozostałe oświadczenia woli Klientów i przekazując je do funduszy inwestycyjnych i podmiotów występujących w imieniu funduszy,

- b) **Towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI)** – pełni funkcję organu tworzącego fundusz, zarządzającego nim oraz reprezentującego fundusz w kontaktach z podmiotami trzecimi. TFI działa na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego,
- c) **Depozytariusz** – bank (lub oddział zagranicznej instytucji kredytowej) z siedzibą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który przechowuje aktywa funduszu inwestycyjnego oraz dokonuje ich wyceny,
- d) **Agent transferowy** – podmiot, który na podstawie umowy z funduszem inwestycyjnym, prowadzi rejestr uczestników, przyjmuje wpłaty na nabycie jednostek uczestnictwa funduszu, dokonuje wypłat środków w związku z umorzeniami jednostek uczestnictwa oraz realizuje zlecenia i dyspozycje uczestników funduszu,
- e) **Agent płatności** – bank krajowy (lub oddział zagranicznej instytucji kredytowej) z siedzibą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który na podstawie umowy z funduszem inwestycyjnym zobowiązany jest do prowadzenia rachunków bankowych, na które przyjmowane są wpłaty lub z których dokonuje się wypłat w związku z realizacją transakcji związanych z funduszami zagranicznymi.

5. Potencjalne rodzaje ryzyka:

Inwestycja za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych wiąże się z ryzykiem, czyli możliwością poniesienia straty części zainwestowanego kapitału.

Źródłem ryzyka w funduszach inwestycyjnych jest przede wszystkim skład portfela, który jest efektem realizowanej polityki inwestycyjnej. Szczegółowe informacje o czynnikach ryzyka zawarte są w prospektach informacyjnych poszczególnych funduszy inwestycyjnych. Klient powinien zapoznać się z prospektem wybranego funduszu przed podjęciem decyzji o zainwestowaniu środków.

Wyróżnić można:

- a) **ryzyko makroekonomiczne** – ryzyko związane z ogólną sytuacją gospodarczą kraju lub regionu, w którym inwestuje fundusz,
- b) **ryzyko płynności** – ryzyko polegające na ewentualnym braku możliwości szybkiego uzyskania środków z umorzenia tytułów uczestnictwa w wysokości, która nie odbiega znacząco od wartości rynkowej, wynikającą z okresu pomiędzy zleceniem umorzenia a datą jego realizacji,
- c) **ryzyko stopy procentowej** – ryzyko spadku wartości aktywów netto funduszu w sytuacji wzrostu rynkowych stóp procentowych,
- d) **ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych nabywanych przez fundusz** – ryzyko polegające na braku zdolności emitenta do wywiązania się w terminie z zaciągniętych zobowiązań, np. wyemitowanych obligacji korporacyjnych,
- e) **ryzyko walutowe** – ryzyko spadku wartości aktywów netto funduszu, spowodowanego zmianą kursów walut, w jakich są wyceniane aktywa bazowe względem waluty wyceny jednostek uczestnictwa,
- f) **ryzyko zmienności cen** – ryzyko związane z faktem, że ceny jednostek uczestnictwa mogą podlegać wahaniom w krótkim okresie, powodując zmianę wartości zainwestowanego kapitału,
- g) **ryzyko specyficzne** – ryzyko wynikające z indywidualnej sytuacji spółki, której papiery wartościowe nabywa dany fundusz (np. ład korporacyjny, strategia biznesowa),

- h) ryzyko rynkowe** – ryzyko wynikające ze zmian poziomu wskaźników rynkowych, które mają bezpośredni wpływ na cenę jednostek uczestnictwa funduszu.

6. Wyniki w różnych warunkach rynkowych:

Poniżej przedstawiono wyniki dotyczące inwestycji w jednostki uczestnictwa funduszy w różnych warunkach rynkowych. Wyniki dotyczą inwestycji na kwotę 100.000 PLN.

W zestawieniu przyjęto wartości ze skali zmienności dla funduszy w ujęciu rocznym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 maja 2013 roku w sprawie prospektu informacyjnego FIO i SFIO oraz wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka tych funduszy (Dz. U. 2013 poz. 673 ze zm.) Dla scenariuszy niekorzystnego oraz korzystnego przyjmuje się krańcowe maksymalne wartości dla danego poziomu ryzyka z KIID. Scenariusz skrajny opiera się na założeniu, że strata obejmuje całą inwestycję.

	RYZYO Z KIID	scenariusz		
		skrajny	niekorzystny	korzystny
potencjalny wynik z inwestycji	1	-100%	-0.5%	+0.5%
		-100 000 PLN	99 500 PLN	100 500 PLN
	2	-100%	-2%	+2%
		-100 000 PLN	98 000 PLN	102 000 PLN
	3	-100%	-5%	+5%
		-100 000 PLN	95 000 PLN	105 000 PLN
	4	-100%	-10%	+10%
		-100 000 PLN	90 000 PLN	110 000 PLN
	5	-100%	-15%	+15%
		-100 000 PLN	85 000 PLN	115 000 PLN
	6	-100%	-25%	+25%
		-100 000 PLN	75 000 PLN	125 000 PLN
	7	-100%	-30%	+30%
		-100 000 PLN	70 000 PLN	130 000 PLN